

คู่มือปฏิบัติงาน
นักวิชาการสัตวบาลสาขาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์

จัดทำโดย
นายมนตรี ทองเชื้อ

สาขาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์
คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

คู่มือปฏิบัติงานนักวิชาการสัตวบาล

คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

1. บทนำ

วิชาปฏิบัติการ เป็นวิชาที่ต้องใช้ความระมัดระวังเป็นอย่างมากเพราะเป็นสถานที่อันตรายทางกายภาพ ทางเคมี และเชื้อโรคต่างๆ ผู้ปฏิบัติการจึงต้องป้องกันอันตรายสิ่งที่ไม่คาดคิดในระหว่างปฏิบัติงาน นักวิชาการสัตวบาลจึงต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก

ในการปฏิบัติงานของนักวิชาการสัตวบาลนั้น เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการปฏิบัติงานที่ต้องมีระเบียบปฏิบัติที่เคร่งครัด มีวินัย ความรู้ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ในการปฏิบัติการ ปัจจุบันนักศึกษาและบุคคลภายนอกบางส่วนยังไม่มี ความเข้าใจในการปฏิบัติงานของนักวิชาการสัตวบาล ทำให้ในระหว่างปฏิบัติงานเกิดปัญหา ผู้จัดทำจึงเห็นว่าการมีคู่มือปฏิบัติงาน น่าจะลดอันตรายที่อาจจะเกิดจากการปฏิบัติงาน และยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนที่มุ่งไปสู่การบริหารคุณภาพ ซึ่งจะก่อให้เกิดผลงานที่ได้มาตรฐานและการบริการวิชาการที่มีคุณภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์

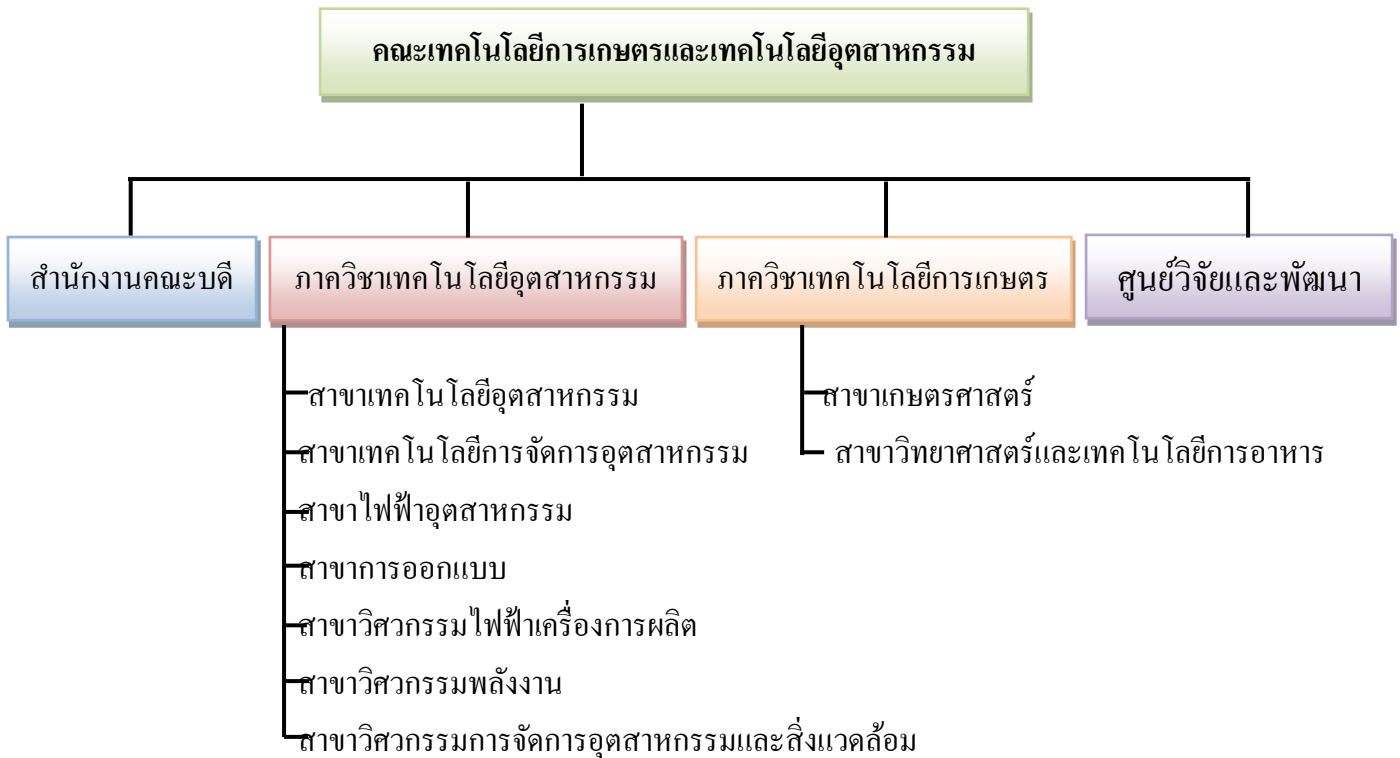
- 2.1 เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ และเทคโนโลยีด้านการผลิตปศุสัตว์เพื่อส่งเสริมอาชีพด้านการปศุสัตว์ที่รับผิดชอบและเกี่ยวข้องเพื่อให้การผลิตปศุสัตว์ได้มาตรฐานที่กำหนด
- 2.2 เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการทำงานหากมีการเปลี่ยนแปลงหรือโยกย้าย นักวิชาการสัตวบาล
- 2.3 เพื่อให้ปฏิบัติงานสอดคล้องกับนโยบาย วิสัยทัศน์ ภารกิจและเป้าหมายของคณะ

3. ขอบเขต

- 3.1 คู่มือเล่มนี้ได้อธิบายถึงแนวทางในการปฏิบัติงานสำหรับนักวิชาการสัตวบาล สาขาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ด้านการจัดการเรียนการสอนปฏิบัติการ พัฒนา ปรับปรุงและขยายพันธุ์สัตว์ พืชอาหารสัตว์ อาหารสัตว์สินค้าปศุสัตว์ ปศุสัตว์อินทรีย์ การบริหารจัดการฟาร์ม ระบบการผลิต เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการผลิตปศุสัตว์
- 3.2 เนื้อหาในคู่มือเล่มนี้ได้นำเสนอแนวทางการปฏิบัติงาน ขั้นตอน วิธีดำเนินงาน เพื่อใช้เป็นเอกสารอ้างอิง ให้ผู้ปฏิบัติงาน ทราบหน้าที่ และขั้นตอนในการปฏิบัติงาน

4. โครงสร้างการบริหารภายในองค์กร

4.1 แผนผังการบริหารคณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ข้อมูลพื้นฐาน

1. ชื่อหน่วยงาน ที่ตั้ง ประวัติความเป็นมา

คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม เป็นคณะหนึ่งที่สังกัดอยู่ใน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มีหน้าที่ผลิตบัณฑิตสาขาเกษตรศาสตร์และอุตสาหกรรม

ปี พ.ศ.2544 สถาบันให้แยกโครงสร้างออกมาเป็นโครงการจัดตั้งคณะเทคโนโลยีการเกษตรและโครงการจัดตั้งคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สังกัดสถาบันราชภัฏนครสวรรค์ ต่อมาได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ตามกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยแบ่งส่วนราชการมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ พ.ศ. 2548

ปี พ.ศ. 2549 ได้มีการแบ่งส่วนหน่วยงานตามประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการหรือหน่วยงานของมหาวิทยาลัย ลงวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2549 ซึ่งคณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ได้แบ่งหน่วยงาน ดังนี้

1. สำนักงานคณะบดี
2. ภาควิชาเทคโนโลยีการเกษตร
3. ภาควิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
4. ศูนย์วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี

2.ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์

ปรัชญา

สร้างองค์ความรู้ ทุ่มงานวิจัย ใฝ่ใจบริการ ผลิตบัณฑิตตามความต้องการของท้องถิ่น

วิสัยทัศน์

เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมที่เป็นมาตรฐาน โดยการวิจัยและพัฒนา เพื่อถ่ายทอดสู่ท้องถิ่น

พันธกิจ

1. ผลิตบัณฑิตด้านเทคโนโลยีทางการเกษตรและอุตสาหกรรมและงานสร้างสรรค์
2. วิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตรและอุตสาหกรรม เพื่อถ่ายทอดสู่ท้องถิ่น
3. บริการวิชาการเกี่ยวกับเทคโนโลยี นวัตกรรมด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม รวมถึงสืบสาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
4. อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ
2. วิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้เพื่อถ่ายทอดสู่ท้องถิ่น
3. บริการวิชาการตามความต้องการของท้องถิ่น
4. อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
5. พัฒนาระบบบริหารที่มีคุณภาพตามหลักธรรมาภิบาล

เป้าประสงค์หลักเชิงยุทธศาสตร์

1. บัณฑิตมีความรู้ ทำงานเป็นทีม ชำนาญเทคโนโลยี ซื่อสัตย์สุจริต จิตสาธารณะต่อชุมชน และท้องถิ่น
2. มีผลงานวิจัยที่สามารถตีพิมพ์เผยแพร่ และนำไปใช้ประโยชน์ได้
3. บุคลากรงานบริการวิชาการ ตามความต้องการของท้องถิ่นกับการเรียนการสอนและการวิจัย
4. มีการส่งเสริม สืบสานการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น
5. มีระบบบริหารจัดการที่ดี ได้มาตรฐาน ยึดหลักธรรมาภิบาล

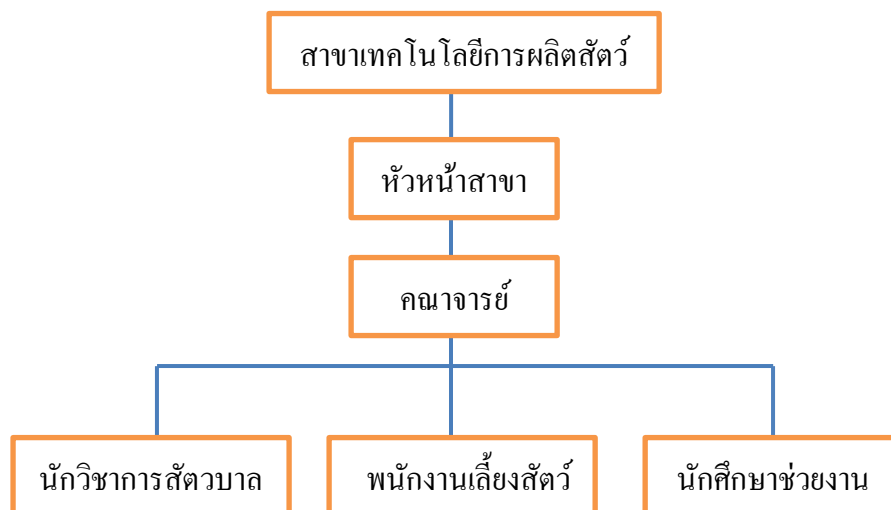
รายชื่อคณะกรรมการบริหารคณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จงดี้ ศรีนพรัตน์วัฒน์	คณบดี
2.	นายณัฐพันธ์ พูนวิวัฒน์	รองคณบดีฝ่ายบริหาร
3.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์เบญจพร รอดอาวุธ	รองคณบดีฝ่ายวิชาการ
4.	นายณัฐธีรนนท์ รอดชื่น	รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
5.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์วีระชาติ จริตงาม	หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
6.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์กัญญา หุมมณี	หัวหน้าศูนย์วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี
7.	นายทรงศักดิ์ มะระประเสริฐศักดิ์	ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายประกันคุณภาพ
8.	นางมาศสกุล ภักดีอาษา	ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการ
9.	นางศรัณยา เฟื่องผล	ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
10.	นายณพล ชุ่มอินทร์	หัวหน้าสาขาวิชาเกษตรศาสตร์
11.	นายชัยชัย เชื้อนธรรม	หัวหน้าสาขาวิชาไฟฟ้าอุตสาหกรรม
12.	นายปิยลาภ มานะกิจ	หัวหน้าสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้าเครื่องกลการผลิต
13.	นางสาวชื่นจิต พงษ์พล	หัวหน้าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร
14.	นางสาวอสาพห์ อุตตาลกาญจนา	หัวหน้าสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการอุตสาหกรรม
15.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัช พะยัม	หัวหน้าสาขาวิชาการออกแบบ
16.	นายเสกสิทธิ์ รัตนศิริวัฒนกุล	หัวหน้าสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
17.	นางสาวกรรณิการ์ มิ่งเมือง	หัวหน้าสาขาวิชาวิศวกรรมการจัดการอุตสาหกรรมและสิ่งแวดล้อม
18.	นายธีรายุ ปิ่นทอง	หัวหน้าสาขาวิชาวิศวกรรมพลังงาน

รายชื่อบุคลากรสำนักงานคณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1.	นางกมลลักษณ์ พงษ์พรต	รักษาการหัวหน้าสำนักงาน
2.	นางสาวมยุรา สิทธิ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
3.	นางสาวปิยะนุช ภูกันแก้ว	นักวิทยาศาสตร์
4.	นางสาวเยาวเรศ ภูเมืองปาน	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
5.	นางสาวสมลักษณ์ โพธิ์ใบ	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
6.	นางธนัฐา ปานทิม	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
7.	นางอุทุมพร ธารินสวรรค์	นักวิชาการศึกษา
8.	นายมนตรี ทองเชื้อ	นักวิชาการสัตวบาล
9.	นายชัยวัฒน์ บุญเพียร	เจ้าหน้าที่ประจำห้องปฏิบัติการ

4.2 แผนผังโครงสร้างหน่วยงานย่อย

5. หน้าที่ความรับผิดชอบ

- 5.1 ด้านจัดการเรียนการสอนปฏิบัติการ
- 5.2 ด้านการเงิน
- 5.3 ด้านการผลิตปศุสัตว์และดูแลสัตว์
- 5.4 ด้านพืชอาหารสัตว์
- 5.5 ด้านเอกสาร
- 5.6 ด้านงานช่าง
- 5.7 ด้านการให้บริการ
- 5.8 ด้านภาระงานอื่นๆตามที่ได้รับมอบหมาย

6. รายละเอียดและความรับผิดชอบ

- 6.1 งานการเงินอาทิเช่น ทำบันชีฟาร์ม รายรับ รายจ่าย การเบิกค่าจ้างในการปฏิบัติงาน โครงการ กศ.บป ซื่ออาหาร สัตว์ ซื่อเครื่องมือและอุปกรณ์ เขียนโครงการต่างๆ
- 6.2 ดูแลสัตว์ อาทิ เช่น ให้อาหาร ทำวัคซีน รักษาสัตว์ป่วย ตัดหญ้าและให้อาหารเสริมสัตว์
- 6.3 ปลุกพืชอาหารสัตว์ อาทิ เช่น ปลุกทานตะวัน ข้าวโพด มันสำปะหลัง ถั่วเขียว ถั่วเหลือง และหญ้าพันธุ์ต่างๆ
- 6.4 งานเอกสาร แจ้างซ่อมครุภัณฑ์ สมุดบันทึกของสัตว์ ไก่ไข่ โคเนื้อ โคนม กระบือ สุกร เป็ด ประวัติสัตว์ โปรแกรมให้อาหาร โปรแกรมทำวัคซีน โปรแกรมถ่ายพยาธิ
- 6.5 งานช่าง อาทิ เช่น ดูแลคอกและโรงเรือนให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน รถไถเล็ก รถไถเดินตาม เครื่องตัดหญ้า เครื่องพ่นยา เครื่องสูบน้ำ เครื่องสับ เครื่องบด เครื่องอัดเม็ด เครื่องมือและอุปกรณ์ทุกชิ้นในฟาร์ม
- 6.6 ช่วยสอนและให้คำแนะนำในการปฏิบัติการภายในฟาร์ม
- 6.7 ควบคุมและช่วยเหลือในการปฏิบัติการภายในฟาร์ม
- 6.8 ควบคุมการยืมอุปกรณ์และเครื่องมือภายในฟาร์ม
- 6.9 ดำเนินการซื้อ-ขายสินค้าที่ได้จากปศุสัตว์ภายในฟาร์ม

- 6.10 จัดทำแผนการเรียนการสอนและวิจัยภายในฟาร์ม
- 6.11 สำรวจและจัดหาสถานที่ศึกษาดูงานแก่นักศึกษา
- 6.12 ช่วยเหลืองานบริการวิชาการบุคคลภายนอก
- 6.13 จัดทำงานตามที่ได้รับมอบหมายจากคณาจารย์ และผู้บังคับบัญชา
- 6.14 ให้ความช่วยเหลือหน่วยงานอื่นๆที่สามารถช่วยได้ตามความเหมาะสม

7. ลักษณะงานความรับผิดชอบ

1. ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่นักวิชาการสัตวบาล
2. ผู้บังคับบัญชา คณบดี
3. ผู้ใต้บังคับบัญชา เจ้าหน้าที่ในฟาร์มคณะเทคโนโลยีเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
4. หน้าที่หลัก

1. งานการเงินอาทิเช่น ทำบัญชีฟาร์ม รายรับ รายจ่าย การเบิกค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน โครงการ กศ.บป ซื้ออาหารสัตว์ ซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์ เขียนโครงการต่าง ๆ
2. ดูแลสัตว์อาทิ เช่น ให้อาหาร ทำวัคซีน รักษาสัตว์ป่วย คัดหญ้าและให้อาหารเสริมสัตว์
3. ปลูกพืชอาหารสัตว์อาทิ เช่น ปลูกทานตะวัน ข้าวโพด มันสำปะหลัง ถั่วเขียว และหญ้าพันธุ์ต่างๆ
4. งานเอกสาร แจกจ่ายข้อมูล สุ่มบันทึกของสัตว์ ไข่ไข่ ไก่เนื้อ ไก่เนื้อ กระบือ สุกร เป็ด ประวัติสัตว์ โปรแกรมให้อาหาร โปรแกรมทำวัคซีน โปรแกรมถ่ายพยาธิ
5. งานช่าง อาทิเช่น ดูแลคอกและโรงเรือนให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน รถไถเล็ก รถไถเดินตาม เครื่องตัดหญ้า เครื่องพ่นยา เครื่องสูบน้ำ เครื่องสับ เครื่องบด เครื่องอัดเม็ด เครื่องมือและอุปกรณ์ทุกชิ้นในฟาร์ม
6. งานบุคคลติดต่อบุคคลหรือหน่วยงานต่างๆ
7. สอนนักศึกษาและควบคุมในกรณีนักศึกษาปฏิบัติงานฟาร์ม
8. งานอาคารสถานที่ ซ่อมแซม ควบคุมดูแลความเรียบร้อยของอาคารสถานที่ คอยดูน้ำและไฟฟ้าตามฟาร์ม
9. แปรรูปผลผลิตที่ได้จากการเพาะปลูกของฟาร์ม
10. ปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาและงานจิตอาสา

รายละเอียดหน้าที่และความรับผิดชอบ

1. งานการเงิน
 - ทำบัญชี รายรับ รายจ่าย ของสัตว์แต่ละชนิด
 - ขายผลผลิตจากฟาร์ม ขายไข่ไก่ ขายนมขวดพาสเจอร์ไรซ์ขายนมสด
 - ซื้อของที่จำเป็นที่ต้องใช้ในฟาร์ม อาหารสัตว์ น้ำมัน ปุ๋ย ยา วัสดุคูปอาหารสัตว์ เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ
 - ทำเรื่องขอเบิกงบ กศ.บป ให้สมาชิกที่ปฏิบัติงานในฟาร์ม

- เขียนโครงการต่างๆเพื่อของบลงทุนของฟาร์ม

2. ดูแลสัตว์

- เลี้ยงโคเนื้อ โคนม เก็บมูลตากแดด เปลี่ยนถ่ายน้ำดื่ม ทำความสะอาดรางอาหาร
- ตรวจสอบสภาพร่างกายสัตว์ทุกชนิดที่มีอยู่ในฟาร์ม ไก่ไข่ เป็ดเทศ สุกร โคเนื้อ โคนม และกระบือ
- คู่มือโปรแกรม ถ่ายพยาธิของสัตว์จัดการเตรียมยาให้ถูกต้องกับชนิดของสัตว์
- คู่มือโปรแกรม ทำวัคซีนให้กับสัตว์ทุกชนิดเพื่อป้องกันโรคระบาด
- สำรวจตารางการให้อาหารสัตว์ให้ตามช่วงอายุ เพศ วัย เพื่อความเหมาะสมกับความต้องการของสัตว์เพื่อให้

เพียงพอกับความต้องการของแต่ละวัน

- รักษาสัตว์ คอยดูแลสุขภาพสัตว์เป็นประจำจัดเตรียมยาที่ใช้เป็นประจำไว้ประจำโรงเรือน เมื่อสัตว์เจ็บป่วยจะได้รักษาได้ทัน

- หอาหารเสริม วิตามิน แร่ธาตุ เพื่อให้สัตว์ได้กินประจำวัน
- ตัดหญ้าจากแปลงที่ปลูกเสริมให้สัตว์ในช่วงเย็นทุกวัน

3. ปลูกพืชอาหารสัตว์

- ปลูกทานตะวันเพื่อสร้างทัศนียภาพและผลผลิตที่ได้จะนำมาเป็นอาหารสุกรขุนเพื่อลดรายจ่ายค่าอาหาร
- ปลูกข้าวโพด เพื่อเป็นอาหาร ไก่ไข่ เป็ด โคเนื้อ โคนมและสุกรเพื่อลดค่าอาหารสำเร็จรูป
- ปลูกมันสำปะหลัง เพื่อใช้เป็นอาหาร โคเนื้อ โคนม สุกรเพื่อลดค่าใช้จ่ายค่าอาหารสำเร็จรูป
- ปลูกกล้วยน้ำว้า ขยายผลและนำต้นมาเป็นอาหารโคและสุกร เพื่อลดค่าอาหารสำเร็จรูป
- ปลูกหญ้าพันธุ์ต่างๆ เพื่อให้พนักงานได้ศึกษาหาความรู้และใช้เป็นอาหารหลักกับสัตว์ เพื่อลดค่าใช้จ่ายซื้ออาหารสำเร็จรูป

4. งานเอกสาร

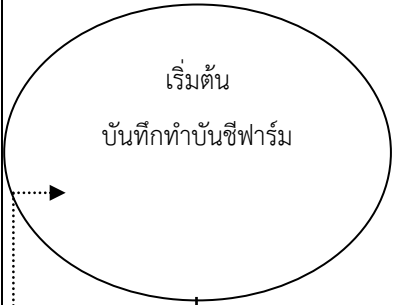
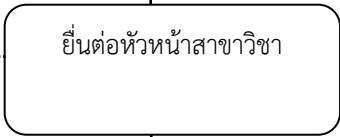
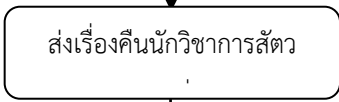
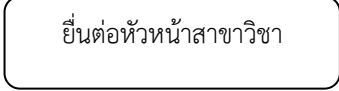
- แจ้งซ่อมครุภัณฑ์ต่างๆที่ชำรุด เพื่อให้ใช้ได้ตามปกติเพื่อเกิดประสิทธิภาพกับฟาร์ม
- จัดทำสมุดบันทึกของสัตว์แต่ละชนิด จำนวนไข่ไก่ เบอร์ไข่ไก่ จำนวนน้ำนมดิบของโคแต่ละตัว
- ทำประวัติสัตว์ มีกีดัว เพศ อายุ การเป็นสัตว์ ผสมพันธุ์ กำหนดคลอด โรค การรักษา
- ปฏิบัติงานตามโปรแกรมของฟาร์ม โปรแกรมทำวัคซีน โปรแกรมการให้อาหาร โปรแกรมถ่ายพยาธิ

5. งานช่าง

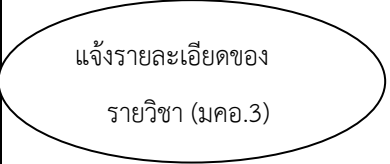
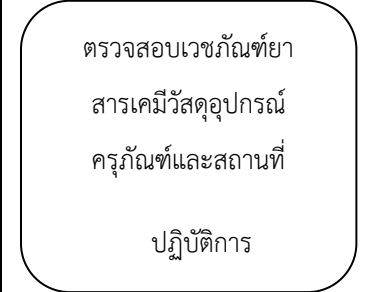
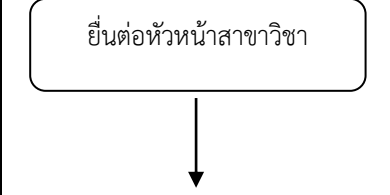
- โรงเรือน คอกสัตว์ ดูแลทำความสะอาดและซ่อมแซมให้ใช้งานได้ปกติ
- โปรแกรมถ่ายน้ำมันเครื่อง อัดจารบี
- รักษาความสะอาดเครื่องมือและอุปกรณ์
- ซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ชำรุด
- ดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยเครื่องจักร เครื่องมือและอุปกรณ์

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Instruction)

1. งานการเงิน

 คณะเทคโนโลยีการเกษตร และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	มาตรฐานขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Standard Operation Procedure) เรื่อง การทำบัญชีฟาร์ม			
ผู้รับผิดชอบ	แผนภูมิสายงาน(Flowchart)	ขั้นตอน/วิธีดำเนินการ	เอกสารที่เกี่ยวข้อง	ระยะเวลา ดำเนินการ
นักวิชาการสัตวบาล		นักวิชาการสัตวบาล บันทึกรายรับ-รายจ่าย ให้ ครบถ้วน	1. สมุดบันทึกบัญชีฟาร์ม 2. บิล	1 เดือน
นักวิชาการสัตวบาล		1. หัวหน้าสาขาวิชา ตรวจสอบรายละเอียด รายรับ-รายจ่าย ข้อมูล ครบถ้วน	1. สมุดบัญชีฟาร์ม 2. บิล	1 เดือน
นักวิชาการสัตวบาล		นักวิชาการสัตวบาล ตรวจสอบรายรับ- รายจ่าย	1. สมุดบัญชีฟาร์ม	ขึ้นอยู่กับ หัวหน้า สาขาวิชา
นักวิชาการสัตวบาล		ตรวจสอบการเซ็นให้ ครบถ้วนและถูกต้อง		1 วัน

2. การเตรียมการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติ

 คณะเทคโนโลยีการเกษตร และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	มาตรฐานขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Standard Operation Procedure) เรื่อง การทำบ้านชีฟาร์ม			
ผู้รับผิดชอบ	แผนภูมิสายงาน(Flowchart)	ขั้นตอน/วิธีดำเนินการ	เอกสารที่เกี่ยวข้อง	ระยะเวลา ดำเนินการ
อาจารย์ผู้สอน		อาจารย์ผู้สอนแจ้ง รายละเอียด ของรายวิชา (มคอ.3)	มคอ.3 วิชาที่มีการ ปฏิบัติการ	1 สัปดาห์
นักวิชาการสัตวบาล		นักวิชาการสัตวบาล ดำเนินการตรวจสอบ เวชภัณฑ์ยา สารเคมี วัสดุ อุปกรณ์และสถาน ที่สำหรับปฏิบัติการ	เอกสารประกอบการ เรียนการสอนรายวิชา ปฏิบัติการ	1 สัปดาห์
นักวิชาการสัตวบาล และนักศึกษา		นักวิชาการสัตวบาล ตรวจสอบรายรับ- รายจ่าย	1. สมุดบันทึกชีฟาร์ม	ขึ้นอยู่กับ หัวหน้า สาขาวิชา
นักวิชาการสัตวบาล		ตรวจสอบการเซ็นให้ ครบถ้วนและถูกต้อง		1 วัน

ชื่อ-สกุล นายมนตรี ทองเชื้อ ตำแหน่ง นักวิชาการสัตวบาล

สังกัด สาขาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์

คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

เริ่มปฏิบัติงานตั้งแต่ 1 มิถุนายน 2554

งานประจำวัน (ระบุนรายละเอียดไว้ดังนี้)	
เวลา 06.00 น.	-ปิดไฟตามสถานที่ต่างๆของฟาร์ม -ตรวจสอบสุขภาพโคนม อาบน้ำโคนม ทำการรีดนมโคนม -ชั่งนํ้านมพร้อมเก็บนํ้านมใส่ตู้แช่
เวลา 07.30 น.	-เข้าออฟฟิศ เคลียร์งานที่ยังค้างอยู่
เวลา 08.00 น.	-เข้าโรงเรือนสุกร ตรวจงานและมองปัญหาที่เกิดขึ้น -ให้อาหารสุกร เติมน้ำการกินอาหารของสุกร -ดูพฤติกรรมและดูสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม -เช็คสัด -เช็คสัตว์ป่วยและบาดเจ็บ
เวลา 09.00 น.	-เข้าโรงเรือนไก่ไข่ ตรวจงานและมองปัญหาที่เกิดขึ้น -ให้อาหารและน้ำ สังเกตพฤติกรรมการกินและสภาพแวดล้อมต่างๆ -เก็บไข่ ทำความสะอาดไข่ คัดเบอร์ไข่ไก่ เตรียมไข่ใส่ถุงใส่แผงพร้อมส่ง
เวลา 10.00 น.	-ปล่อยกระบือ โคเนื้อ โคนม ลงแปลงพร้อมสังเกตพฤติกรรมต่างๆ -เก็บมูลโคเนื้อ โคนม ตากแดด -ทำความสะอาดโรงเรือน ราน้ำ รานอาหาร
เวลา 11.30 น.	-เข้าเคลียร์งานเอกสารในออฟฟิศ
เวลา 12.00 น.	-พักรับประทานอาหารกลางวัน
เวลา 13.00 น.	-ตรวจสอบอุปกรณ์และเครื่องมือให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน -เตรียมแปรรูปวัตถุดิบอาหารสัตว์
เวลา 14.30 น.	-ส่งไข่ไข่ให้ลูกค้า
เวลา 15.00 น.	-ไล่โคนมเข้าคอก อาบน้ำเตรียมก่อนทำการรีดนม -รีดนมโคนม -ชั่งนมถว้ละ 5 กิโลกรัม
เวลา 16.30 น.	-ไล่สัตว์เข้าคอก -ปิดมุ้งกันยุงให้เรียบร้อย
เวลา 17.00 น.	-บันทึกปริมาณนํ้านมแล้วนำนํ้านมดิบไปส่งให้ลูกค้า
เวลา 18.00 น.	-ปิดไฟตามสถานที่ต่างๆของฟาร์ม

หมายเหตุ : การปฏิบัติงานอาจมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นอยู่กับความจำเป็นของงานนั้นๆ

ขั้นตอน กระบวนการ การปฏิบัติงาน

7.1 ด้านจัดการเรียนการสอนปฏิบัติการงานฟาร์ม

- นักวิชาการสัตวบาลสำรวจตรวจสอบสุขภาพสัตว์ทุกเช้าและสอบถามข้อมูลจากพนักงานเลี้ยงสัตว์หรือมีเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์เข้ามาให้บริการ
- ถ้าตรวจสอบแล้วว่าสัตว์ที่มีอยู่ในฟาร์ม ได้มีการเกิด เป็นสัด เจ็บป่วย บาดเจ็บหรือตายหรือมีเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์เข้ามาให้บริการ
- แจ้งหัวหน้าสาขาว่าสัตว์ในฟาร์ม ได้มีอะไรเกิดขึ้นบ้าง เช่น การกำเนิด เป็นสัด เจ็บป่วย บาดเจ็บหรือตาย ให้ทราบ
- หัวหน้าสาขาขออนุญาตอาจารย์ผู้สอนเพื่อให้นักศึกษาได้มาเรียนรู้ปฏิบัติจริงที่ฟาร์ม
- หัวหน้าสาขาแจ้งวันและเวลาที่กำหนด การเรียนการสอนปฏิบัติการของฟาร์มให้นักวิชาการสัตวบาล พนักงานเลี้ยงสัตว์ และนักศึกษา
- นักวิชาการสัตวบาล พนักงานเลี้ยงสัตว์เตรียมความพร้อมสถานที่ อุปกรณ์และเครื่องมือที่ต้องใช้ในกิจกรรมนั้นๆ
- นักวิชาการสัตวบาลช่วยสอนและให้คำแนะนำหรือให้ความช่วยเหลือวิทยากร
- นักวิชาการลงบันทึกแบบฟอร์มและตรวจสอบความถูกต้อง
- นักวิชาการสัตวบาลติดตามผลกิจกรรมบันทึกแบบฟอร์ม

7.2 ด้านการเงิน

- บันทึกบัญชีฟาร์ม รายรับ-รายจ่าย
 1. ขายสินค้าปศุสัตว์ของฟาร์มลงรายรับให้ตรงตามหมวด(ทำทุกวัน)
 2. ซื้อสิ่งที่จำเป็นที่ใช้ในฟาร์มลง รายจ่ายให้ตรงตามหมวด (ทำทุกวัน)
- หัวหน้าสาขาตรวจสอบความเรียบร้อย (ทุก 1 เดือน)

7.3 ด้านการผลิตปศุสัตว์และดูแลสัตว์

- โปรแกรมให้อาหาร
 1. โคนมให้อาหารหยาบและเสริมอาหารครั้งหนึ่งของจำนวนน้ำนมที่ให้ของแต่ละวัน
 2. สุนัขให้อาหารขึ้นตามอายุและน้ำหนักควบคู่กันไป หรือให้ตามโปรแกรมที่ฟาร์มกำหนด
 3. ไก่ไข่ให้อาหารขึ้นตามอายุ ตามโปรแกรมที่ฟาร์มกำหนด
 4. โคเนื้อให้อาหารหยาบเพียงอย่างเสริมเป็นบางครั้ง

โปรแกรมให้อาหารสุกรระยะต่างๆ

ระยะการเติบโต	ระยะการให้อาหาร	ปริมาณโปรตีน(%)	ปริมาณที่ให้(กก./วัน)
พ่อพันธุ์	5-6 เดือน	12-16	1.8-2.2
แม่สุกรสาว	5-6 เดือน	12-16	1.8-2.7
ระยะก่อนผสม	7-9 เดือน	11-14	2.2-3.1
ระยะผสม	ก่อนผสม 3 สัปดาห์	11-14	2.5-4.0
ระยะให้นมเลี้ยงลูก	ให้เพิ่ม 0.5-1.0 กก.	11-14	3.0-4.8
แม่สุกรนาง		11-14	1.8-2.2
ระยะให้นมเลี้ยงลูก		13-15	5.0-6.8
สุกรขุน			
สุกรหย่านม		20-24	เต็มที่
สุกรเล็ก		18-20	เต็มที่
สุกรรุ่น		12-16	เต็มที่
สุกรขุน		12-16	เต็มที่

โปรแกรมทำวัคซีน

1. สัตว์ปีกทำวัคซีนตามโปรแกรมที่ทางฟาร์มกำหนดและให้นักศึกษามาเรียนรู้
2. สัตว์เคี้ยวเอื้องทำวัคซีนตามโปรแกรมที่ทางฟาร์มกำหนดและให้นักศึกษามาเรียนรู้
3. สุกรทำวัคซีนตามโปรแกรมที่ทางฟาร์มกำหนดและให้นักศึกษามาเรียนรู้

อายุไก่	ชนิดวัคซีน	วิธีทำ	หมายเหตุ
1 วัน	มาเร็กซ์	ฉีดใต้ผิวหนัง	ทำจากโรงพัก
1 วัน	หลอดลมอักเสบ	หยอดตา	ทำเมื่อลูกไก่ถึงมือฟาร์ม
10 วัน	นิวคาสเซิล+ไฮดรา	หยอดตา	
14 วัน	กัมโบโร	ละลายน้ำ	ชนิดเชื้อเป็น
4 สัปดาห์	นิวคาสเซิล+หลอดลมอักเสบ	หยอดตา	
	ฝีดาษ	แทงปีก	
5 สัปดาห์	วัคซีนหวัด	ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ	
	กล่องเสียงอักเสบ	หยอดตา	
8 สัปดาห์	นิวคาสเซิล+หลอดลมอักเสบ	หยอดตา	ชนิดเชื้อเป็น
	นิวคาสเซิล	ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ	ชนิดเชื้อตาย
10 สัปดาห์	กล่องเสียงอักเสบ	หยอดตา	

14 สัปดาห์	วัคซีนหวัด	ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ	ชนิดเชื้อตาย
	หลดลดมอักเสบ	หยอดตา	
16 สัปดาห์	อี.ดี.เอส. + นิวคาสเซล	ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ	
22 สัปดาห์	นิวคาสเซล+หลดลดมอักเสบ	ละลายน้ำ	
32 สัปดาห์	นิวคาสเซล+หลดลดมอักเสบ	ละลายน้ำ	
40 สัปดาห์	นิวคาสเซล+หลดลดมอักเสบ	ละลายน้ำ	
48 สัปดาห์	นิวคาสเซล+หลดลดมอักเสบ	ละลายน้ำ	
56 สัปดาห์	นิวคาสเซล+หลดลดมอักเสบ	ละลายน้ำ	
64 สัปดาห์	นิวคาสเซล+หลดลดมอักเสบ	ละลายน้ำ	

โปรแกรมวัคซีนสุกร

อายุสุกร	โรคปากและเท้าเปื่อย	อหิวาต์สุกร
6 สัปดาห์		***
8 สัปดาห์	***	
12 สัปดาห์	***	***
ทุกๆ 6 เดือน	***	
ทุกๆปี		***

โปรแกรมวัคซีนโค กระบือ

อายุ	ปากและเท้าเปื่อย	เฮโมรายิก	แอนแทรกซ์	แบลคเลก	บรูเซลโลซิส
3 เดือน					***
4 เดือน	***	***	***	***	
5 เดือน	***				
ทุก 6 เดือน	***			***	
ทุกปี		***	***		
วิธีให้	ฉีดใต้ผิวหนัง	กล้ามเนื้อลึก	ใต้ผิวหนัง	ใต้ผิวหนัง	ใต้ผิวหนัง

- ให้อาหารเสริมสัตว์

- 1.การให้อาหารเสริมสัตว์จะดูตามสภาพร่างกายเป็นหลัก
- 2.ให้แร่ธาตุชนิดก่อนให้สัตว์กินตลอด
- 3.ตัดหญ้าเสริมให้กินในคอกทุกวันช่วงเย็น

- รักษาและสุขภาพสัตว์

- 1.ตรวจสอบสุขภาพสัตว์เป็นประจำทุกวัน
2. พบสัตว์ป่วยหรือบาดเจ็บให้รีบทำการรักษาและให้นักศึกษามาเรียนรู้
3. รักษาความสะอาดและความเรียบร้อยของฟาร์มเป็นประจำทุกวัน
4. หากสัตว์ป่วยอาการรุนแรงต้องรีบแจ้งหัวหน้าสาขาก่อนแจ้งปศุสัตว์
5. บันทึกการเจ็บป่วย รักษา ลงในแฟ้มประวัติสัตว์

ข้อมูลสัตว์เลี้ยงฟาร์ม สาขาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

	เพศ	ผสมพันธุ์	คลอด	วัคซีนถ่ายพยาธิ	รักษา	หมายเหตุ
โคนม 3 ตัว						
1.คุณเตี้ย	เมีย					
2.คุณโย่ง	เมีย					
3.คุณแรด	เมีย					
โคเนื้อ 5 ตัว						
1.คุณแดง	เมีย					
2.คุณเขียว	เมีย					
3.คุณเข้ม	ผู้					
4.คุณขาว	เมีย					
5.บุญรอด	ผู้					

ข้อมูลสัตว์เลี้ยงฟาร์ม สาขาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

	เพศ	ผสมพันธุ์	คลอด	วัคซีนถ่ายพยาธิ	รักษา	หมายเหตุ
กระบือ 9 ตัว						
1.คุณแก่	เมีย					
2.คุณเก่ง	เมีย					
3.คุณจืด	เมีย					
4.คุณบอด	เมีย					
5.คุณจืด	เมีย					
6.คุณฟู	เมีย					
7.คุณแคราะ	เมีย					
8.คุณย่น	เมีย					
9.คุณเปรี้ยว	ผู้					
สุกรพันธุ์ 2 ตัว						
1.ลาร์จ 1	เมีย					
2.ลาร์จแลนด์ 1	เมีย					
สุกรขุน 21 ตัว						
1. 7 ตัว	ผู้					
2. 14 ตัว	เมีย					

7.4 ด้านพืชอาหารสัตว์

- ปลูกพืชอาหารสัตว์ ได้แก่ ปลูกทานตะวัน ข้าวโพด มันสำปะหลัง ถั่วเขียว ถั่วเหลือง และหญ้าพันธุ์ต่างๆและให้นักศึกษามาเรียนรู้

- แปรรูปอาหารสัตว์ ได้แก่ ทำหมัก ทำอาหารข้นและให้นักศึกษามาเรียนรู้

7.5 ด้านเอกสาร

- แบบฟอร์มต่างๆ ได้แก่ ตารางบัญชีจำนวนไข่ไก่ แบบบันทึกข้อมูลงานวิจัย บัญชี ยืม-คืนอุปกรณ์และเครื่องมือฟาร์ม ตารางปริมาณน้ำนมดิบ ฟาร์มโคนม ใบส่งน้ำนมดิบ

- เขียนโครงการ ทำหนังสือส่ง สถาบันหรือหน่วยงานต่างๆ

7.6 ด้านงานช่าง

- ดูแลคอกและโรงเรือนให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานตลอด

- ถ่ายน้ำมันเครื่อง ตามโปรแกรมทุก 100 ชั่วโมงของการทำงาน

- ทำความสะอาด ซ่อมแซม ตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ตลอดเวลา

- สร้างสิ่งประดิษฐ์ที่จำเป็นต้องใช้ภายในฟาร์มเพื่อลดค่าใช้จ่ายที่ต้องซื้อของราคาแพง

7.7 ด้านการให้บริการ

- ให้ความช่วยเหลือและปฏิบัติตามคำสั่งของคณาจารย์
- ให้คำแนะนำ ปรีกษา ช่วยเหลือ และเสนอแนะ ให้กับนักศึกษาที่มาเรียนรู้
- ให้ความช่วยเหลือ เพื่อนร่วมงานและให้ความร่วมมือกันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
- ให้ความช่วยเหลือ แก่บุคคลหรือหน่วยงานต่างๆและประชาชนทั่วไป เพื่อประกอบอาชีพด้านการปศุสัตว์

7.8 ด้านภาระงานอื่นๆตามที่ได้รับมอบหมาย

- กิจกรรมต่างๆที่ทางมหาวิทยาลัยจัดทำขึ้น
- กิจกรรมต่างๆที่ทางคณะจัดทำขึ้น
- กิจกรรมต่างๆที่ทางท้องถิ่นจัดทำขึ้น
- กิจกรรมของคณาจารย์ในคณะมอบหมาย

ภาคผนวก

1. แบบฟอร์มตารางบันทึกการรับ-รายจ่าย หมวดต่างๆ ได้แก่ โคนื้อ โคนม กระบือ สุกรขุน สุกรพันธุ์ ไก่ไข่ เป็ด นมขวดพาสเจอร์ไรส์น้ำแข็งหลอด สวัสดิการฟาร์ม
2. แบบฟอร์ม แบบบันทึก การยืม/คืนอุปกรณ์ สาขาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์
3. แบบฟอร์มตารางบัญชีไข่ไก่
4. แบบฟอร์มราคาไข่
5. แบบฟอร์มประวัติสัตว์ การผสม คลอด ทำวัคซีน ถ่ายพยาธิ แต่ละชนิด

ตารางบันทึกรายรับ-รายจ่าย

หมวด :

ฟาร์ม : สาขาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

[illegible]

แบบบันทึก การยื่น/คืนอุปกรณ์ สาขาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์

[illegible]

ใบส่งของ

สาขาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ตำบลย่านมัทรี อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

ไข่ไก่ เบอร์	จำนวน เงินแผง	จำนวน เงินฟอง	ราคา	จำนวนเงิน	หมายเหตุ
0					
1					
2					
3					
4					
5					
คละ					
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้รับของ ลงชื่อ.....ผู้ส่งของ

ใบส่งของ

สาขาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ตำบลย่านมัทรี อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

ไข่ไก่ เบอร์	จำนวน เงินแผง	จำนวน เงินฟอง	ราคา	จำนวนเงิน	หมายเหตุ
0					
1					
2					
3					
4					
5					
คละ					
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้รับของ ลงชื่อ.....ผู้ส่งของ

